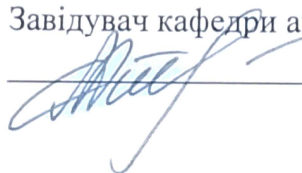

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Хімічний факультет
Кафедра аналітичної хімії

Затверджено

На засіданні кафедри аналітичної хімії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2022 р.)

Завідувач кафедри аналітичної хімії,
доц. Дубенська Л.О.

Силабус з навчальної дисципліни

«КІНЕТИЧНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ»,

що викладається в межах ОПП другого (магістерського) рівня вищої
освіти для здобувачів із спеціальності 102 Хімія

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Кінетичні методи аналізу
Адреса викладання дисципліни	вул. Кирила і Мефодія, 6, 79005 Львів, Україна
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Хімічний факультет, кафедра аналітичної хімії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки; 102 Хімія
Викладачі дисципліни	Тимошук Олександр Сергійович, к.х.н., доцент кафедри аналітичної хімії.
Контактна інформація викладачів	oleksandr.tymoshuk@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). Також можливе проведення он-лайн консультацій з використанням платформ Teams та Moodle (час і дату проведення консультації попередньо погоджувати листом на корпоративну пошту викладача) .
Сторінка курсу	https://chem.lnu.edu.ua/course/kinetychni-metody-analizu
Інформація про дисципліну	Курс дисципліни "Кінетичні методи аналізу" включає теорію та практику кінетичних методів аналізу, методи кількісного визначення ультрамікрокількостей речовин на основі кінетико-каталітичних реакцій.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна "Кінетичні методи аналізу" є вибірковою дисципліною зі спеціальності 102 Хімія для освітньо-професійної програм "Хімія" другого (магістерського) рівня вищої освіти, яка викладається в другому семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою і завданням навчальної дисципліни "Кінетичні методи аналізу" є поглиблене вивчення теорії та практики кінетичних методів аналізу. Предмет навчальної дисципліни "Кінетичні методи аналізу" включає теорію та практику проведення каталіметричних визначень. Одержані знання з цієї дисципліни знадобляться випускникам при роботі в хімічних лабораторіях різноманітних галузей господарства, наукових та дослідницьких лабораторіях.
Література для вивчення дисципліни	<p>Методичне забезпечення та рекомендована література</p> <p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Електронний конспект лекцій з курсу "Кінетичні методи аналізу". 2. Методичні вказівки та інструкції до виконання лабораторних робіт. 3. Дубенська Л. О., Тимошук О.С. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Аналітична хімія» – Львів: Малий видавничий центр хімічного та фізичного факультетів ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 126 с. 4. Harvey D. Modern Analytical Chemistry. – USA: McGraw-Hill Higher Education. – 2000 – 543p. 5. Зінчук В.К., Левицька Г.Д., Дубенська Л.О. Фізико-хімічні методи аналізу. – Львів.: Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, – 2008 – 363 с. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Блажеєвський, М. Є. Застосування кінетичних методів у фармацевтичному аналізі (огляд) / М. Є. Блажеєвський, Т. О. Томаровська // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки.– Луцьк, 2010.– № 30 : Хімічні науки. - С. 59-74. 2. Тимошук О.С., Тимошук С.В., Врублевська Т.Я., Пацай І.О. Основи електроаналітичної хімії. – Львів.: Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, – 2017 – 436 с. 3. Crouch S. R. Kinetic determinations and some kinetic aspects of analytical chemistry / S. R. Crouch, T. F. Cullen, A. Scheeline, E. S. Kirkor // Anal. Chem. – 1998. – №70. – P. 53 – 106. 4. Hassan E. M. Kinetic spectrophotometric determination of nizatidine and ranitidine in pharmaceutical preparations / E. M. Hassan, F. Belal // J. Pharm. Biomed. Analysis.– 2002.– №27.– P. 31–38. 5. Rahman N. Kinetic spectrophotometric method for the determination of silymarin in pharmaceutical formulations using potassium permanganate as oxidant / N. Rahman, N. A. Khan, S. N. H. Azmi // Pharmazie.– 2004. – 59. – P. 112–116.

Обсяг курсу	90 годин, з них 16 годин лекцій, 16 годин лабораторних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>В результаті вивчення цього курсу магістрант повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правила техніки роботи в лабораторії кінетичних та каталітичних методів аналізу; - класифікацію каталітичних та кінетичних методів аналізу; основні механізми каталітичних реакцій; - хіміко-аналітичні характеристики каталітичних та кінетичних методів аналізу; - будову апаратури та устаткування в каталітичних та кінетичних методах аналізу; - основні галузі застосування каталіметрії; - здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі математичної статистики для статистичної обробки даних, виявлення характеру і співвідношення похибок, розрахунку невизначеності та моделювання процесів формування та накопичення аналітичних сигналів у методах якісного та кількісного аналізу <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розробляти нові методики хімічного аналізу з урахуванням особливостей об'єкту аналізу, вимог щодо точності та експресності, технічних можливостей лабораторії - проводити кількісні визначення ультрамікрокількостей речовини на основі каталітичних реакцій; - самостійно обирати спосіб (тангенсів, постійного часу, глибини перебігу реакцій, каталіметричного титрування, тощо) знаходження концентрації визначуваної речовини та складу матриці; - проводити статистичну обробку результатів аналізу; - розв'язувати розрахункові задачі з кінетичних та каталітичних методів аналізу. <p>Після вивчення дисципліни студент набуде компетентностей:</p> <p><i>Загальні:</i></p> <p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p><i>Спеціальні:</i></p> <p>СК 1. Здатність використовувати закони, теорії та концепції хімії у поєднанні із вищого рівня математичними інструментами для опису природних явищ.</p> <p>СК 3. Здатність організовувати, планувати та реалізовувати хімічний експеримент.</p> <p>СК 4. Здатність інтерпретувати, об'єктивно оцінювати і презентувати результати свого дослідження.</p> <p>СК 6. Здатність здобувати нові знання в галузі хімії та інтегрувати їх із уже наявними.</p> <p>СК 7. Здатність дотримуватися етичних стандартів досліджень і професійної діяльності в галузі хімії (академічна доброчесність, ризики для людей і довкілля тощо).</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПРН 1 Знати і розуміти наукові концепції та сучасні теорії хімії, а також фундаментальні основи суміжних наук.</p> <p>ПРН 2 Глибоко розуміти основні факти, концепції, принципи і теорії, що стосуються предметної області, опанованої у ході магістерської програми, використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем, а також проведення досліджень з відповідного напрямку хімії.</p> <p>ПРН 3 Застосовувати отримані знання і розуміння для вирішення нових якісних та кількісних задач хімії.</p>

	<p>ПРН 6 Знати методологію організації наукового дослідження.</p> <p>ПРН 8 Вміти ясно і однозначно донести результати власного дослідження до фахової аудиторії та/або нефахівців.</p> <p>ПРН 9 Збирати, оцінювати та аналізувати дані, необхідні для розв'язання складних задач хімії, використовуючи необхідні методи та інструменти роботи з даними.</p>
Ключові слова	хімія, аналітична хімія, швидкість реакції, каталіз, кінетика, каталізатор
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, лабораторних занять та консультацій для кращого розуміння тем, самостійна робота.
Теми	Подано у таблицях
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру на основі результатів поточного контролю та усного опитування
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують попередніх базових знань з хімічних дисциплін (загальна та неорганічна хімія, аналітична хімія, фізична хімія, органічна хімія), з математики, володіти основами комп'ютерної техніки.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, підготовка, виконання і захист лабораторних робіт, дискусія.
Необхідне обладнання	Вимірювальне наукові прилади, інструменти та обладнання для хімічних та фізико-хімічних досліджень і вимірювань кафедри аналітичної хімії; вивчення курсу може не потребувати використання програмного забезпечення, окрім загальноживаних програм і операційних систем, а також доступу до наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science).
Критерії оцінювання	<p>Навчальна дисципліна складається з 1 змістового модуля, за який магістрант може отримати 100 балів, що входить в 1 модуль.</p> <p>Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лабораторні роботи: максимальна кількість балів – $4 \cdot 10 = 40$; • 2 колоквиуми, максимальна кількість балів – $10 \cdot 2 = 20$; • підсумкова модульна контрольна робота, максимальна кількість балів – 20. <p>Підготовка і захист самостійно підготовленого реферату – 20 балів.</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів: 100.</p> <p>Лабораторні роботи: Протягом семестру студенти виконують чотири із восьми запропонованих лабораторних робіт, до яких слід оформити відповідні звіти у письмовому вигляді з використанням необхідних комп'ютерних програм.</p> <p>Письмові роботи: Студенти захищають звіти про виконання лабораторних робіт в усному або письмовому вигляді або у вигляді онлайн-тестування через систему Moodle (TEAMS).</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що роботи магістрантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності (відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших магістрантів тощо) в письмовій роботі магістранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять: Здобувачі повинні відвідувати усі лекції і лабораторні заняття курсу та мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття з поважних причин.</p> <p>Література. Уся література, яку магістранти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Магістранти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному контролі навчання. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність магістранта під час лабораторного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним</p>

	телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. <u>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</u>
Перелік запитань на іспит	Перелік питань та завдань для підготовки до контрольних робіт та модульних контрольних робіт розміщено на сторінці курсу: https://chem.lnu.edu.ua/course/kinetychni-metody-analizu
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Теми лабораторних занять*

№ з/п	Назва теми	К-сть год
1	Визначення Mn (II) за реакцією KMnO ₄ з H ₂ C ₂ O ₄ .	4
2	Визначення W(VI) за реакцією окиснення рубеановодневої кислоти гідроген пероксидом.	4
3	Каталітичне визначення Fe у природних водах на основі реакції окиснення фероїну пероксимоносульфатною кислотою.	4
4	Визначення Fe(III) на основі реакції йодиду з гідроген пероксидом.	4
5	Хемілюмінесцентне визначення Mn(II) у природних водах з активуванням каталізатора в реакції люмінолу з H ₂ SO ₅	4
6	Визначення J-іонів за реакцією окиснення тіоціанату нітритом.	4
Разом*		16*

* Студент виконує 4 лабораторних роботи з 6 на вибір.

Таблиця 1. Схема курсу

Тиж-день	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год	Термін виконання
1	Загальна характеристика кінетичних методів аналізу, їхня роль і місце в аналітичній хімії. Класифікація кінетичних методів.	лекція	Базова 1, 4, 5 Доп.1,2	2 год.	1-й тиждень
2	Чинники, які впливають на швидкість реакцій.	лекція	Базова 1, 4, 5	2 год.	2-й тиждень
3	Каталітичні реакції в аналізі. Методи визначення концентрації каталізатора	лекція	Базова 1, 4, 5	2 год.	3-й тиждень
4	Використання каталітичних реакцій. Окисно-відновні реакції: визначення іонів металів, визначення аніонів. Визначення органічних речовин.	лекція	Базова 1, 4, 5 Доп.1-5	2 год.	4-й тиждень
5	Активування. Інгібування. Поняття активування і промотування. Механізми реакцій, аналітичне використання процесів активування. Активування та інгібування в кінетичних методах аналізу. Механізм дії активаторів.	лекція	Базова 1, 4, 5 Доп.1-5	2 год.	5-й тиждень
6	Каталітичне титрування. Некаталітичні реакції. Каталітичне титрування:	лекція	Базова 1, 4, 5	2 год.	6-й тиждень

	основи каталітичного титрування; криві титрування. Теоретичні та прикладні аспекти.				
7	Диференціальні кінетичні методи. Прилади і методика експерименту у кінетичних методах аналізу. Теоретичні основи і методологія.	лекція	Базова 1, 4, 5	2 год.	7-й тиждень
8	Метрологічні характеристики кінетичних методів аналізу. Практичне використання кінетичних методів аналізу.	лекція	Базова 1, 4, 5 Доп.1-5	2 год.	8-й тиждень
9-10	<i>Лабораторна робота 1.</i> Ознайомлення з апаратурою та обладнанням. Виготовлення стандартних та робочих розчинів, одержання контрольної задачі. Проведення лабораторних вимірювань. Оброблення одержаних експериментальних даних, оформлення роботи.	лабораторна робота	Базова 1, 2, 4, 5	2 год.	10-й тиждень
11-12	<i>Лабораторна робота 2.</i> Ознайомлення з апаратурою та обладнанням. Виготовлення стандартних та робочих розчинів, одержання контрольної задачі. Проведення лабораторних вимірювань. Оброблення одержаних експериментальних даних, оформлення роботи. Колоквіум 1.	лабораторна робота	Базова 1-5 Доп.1	Допуск, виконання та захист л.р., Колоквіум 1. 4 год.	12-й тиждень
13-14	<i>Лабораторна робота 3.</i> Ознайомлення з апаратурою та обладнанням. Виготовлення стандартних та робочих розчинів, одержання контрольної задачі. Проведення лабораторних вимірювань. Оброблення одержаних експериментальних даних, оформлення роботи. Колоквіум 2.	лекція	Базова 1-5 Доп.2	Допуск, виконання та захист л.р., Колоквіум 2. 4 год.	14-й тиждень
15-16	<i>Лабораторна робота 4.</i> Ознайомлення з апаратурою та обладнанням. Виготовлення	лабораторна робота	Базова 1-5 Доп.1-2	Допуск, виконання та захист л.р.,	16-й тиждень

	стандартних та робочих розчинів, одержання контрольної задачі. Проведення лабораторних вимірювань. Оброблення одержаних експериментальних даних, оформлення роботи. Підсумкова модульна контрольна робота			Підсумкова модульна контрольна робота 4 год.	
--	---	--	--	--	--